

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar:	Frode Elias Synnes	Arkiv:	K1-151
Arkivsaksnr:	24/2089 24/25276		

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 - behandling i kommunestyret

Utval:	Møtedato:	Saksnr.:
Kommunestyret	05.12.2024	107/24

Formannskapet si innstilling:

1. Sula kommunestyre vedtek budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 i samsvar med bevilgningsoversikt drift, bevilgningsoversikt investering og økonomisk oversikt drift.

(Dei tre oversiktene framgår av kapittel 11 i kommunedirektøren sitt forslag til budsjett og økonomiplan 2025-2028. Spesifikasjon av investeringsprosjekt framgår av kapittel 10.)

Dette gir bruk av disposisjonsfond i 2025 på 23.256.844kr

Dette gir følgjande netto driftsrammer i 2025:

OVERSIKT NETTO DRIFTSRAMME	BUDSJETT 2025
ORGANISASJON OG UTVIKLING (INKL. SENTRALE AVSETNINGAR)	111 926 724
KULTUR OG OPPVEKST	342 372 703
HELSE OG MESTRING	288 903 888
SAMFUNN EKSL. VAR (TEKNISK SEKTOR)	35 340 422
VAR (eksklusiv avsetning/bruk av bundet fond)	-32 069 000
POLITISK STYRING	6 141 425

- Budsjettramme for Organisasjon og utvikling er inkludert avsetningar for lønns- og prisvekst som gjeld alle kommunalområder. Avsatt beløp er på 50.850.000kr og vil bli fordelt ut på den enkelte eining.
- Budsjettrammene for kommunalområda inneheld følgjande innsparingskrav for 2025:
 - Organisasjon og utvikling: 1.000.000kr
 - Kultur og oppvekst: 3.500.000kr
 - Helse og mestring: 5.000.000kr
 - Samfunn: 300.000kr

- Politisk styring: 50.000kr

2. Sula kommunestyre vedtek å ta opp lån til investeringar i 2025 på inntil kr. 160.730.000 (ref. bevilgningsoversikt investering) med maksimal avdragstid etter rekneskapsforskriftene. Kommunedirektøren får fullmakt til å godkjenne rente- og avdragsvilkår.

3. Sula kommunestyre vedtek å ta opp vidareutlån i 2025 (startlån frå Husbanken) på inntil kr. 25.000.000 (ref. bevilgningsoversikt investering). Kommunedirektøren får fullmakt til å godkjenne rente- og avdragsvilkår.

4. Sula kommunestyre gir kommunedirektør fullmakt til å ta opp likviditetslån på inntil kr. 50.000.000 ved behov (erstattar tidlegare praksis med å gi fullmakt til å bruke kassakreditt). Kommunedirektøren får fullmakt til å godkjenne rente- og avdragsvilkår. Dette innarbeides i finansreglementet.

5. Den kommunale skattøyren skal vere høgste lovlege sats for alle grupperingar. Formuesskatten skal reknast etter høgste lovlege sats.

6. Kommunedirektøren får fullmakt til å fordele sentralt avsette midler til lønns- og prisvekst.

7. Sula kommunestyre vedtek at det skal opprettast eit midlertidig utval for 2025 som omtalt i kapittel 7 i budsjett og økonomiplan 2025-2028. Mandat og utvalsmedlemar vert lagt fram i eiga sak til kommunestyret.

8. Sula kommunestyre vedtek å prioritere planoppgåver i 2025 i samsvar med kapittel 8 i budsjett og økonomiplan 2025-2028.

9. Sula kommunestyre vedtek at kommunedirektøren skal gi ei løpande orientering om økonomisk status til formannskapet.

10. Finansielle måltall:

Sula kommune skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevna vert ivareteke over tid. Kommunen skal innrette den langsiktige økonomiplanlegginga slik at ein styrer mot følgjande finansielle måltal:

- Netto driftsresultat skal over tid utgjere minimum 1,5 % av brutto driftsinntekter.
- Disposisjonsfondet skal minimum utgjere 10 % av brutto driftsinntekter.
- Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter skal under 130% innan 2034 (ca 1,3 milliard) og under 100% (ca 1 milliard) innan 2041
- Netto lånegjeld (ekslusiv VAR) i prosent av brutto driftsinntekter (ekslusiv VAR) skal under 90% innan 2034 (ca 0,9 milliard) og under 80% innan 2041 (ca 0,8 milliard).

11. Eigedomsskatt:

- Sula kommunestyre vedtek å skrive ut eigedomsskatt med heimel i eigedomsskattelova § 2. For 2025 skal det skrivast ut eigedomsskatt etter eigedomsskattelova § 3 a: "Faste eigedomar i heile kommunen".
- Eigedomsskattetaksten i 2025 blir satt til 2 promille.
- Sula kommunestyre vedtek å bruke bustadverdi (formuesgrunnlag) frå Skatteetaten som grunnlag for berekning av eigedomsskatt (jf eigedomsskattelova § 8 C-1). Eigedomar utan bustadverdi frå Skatteetaten må takserast.
- Eigedomsskatten skal betalast i minimum to terminar i 2025.
- Fritak:
 - Sula kommunestyre vedtek å fritta eigedomane i vedlagte oversikt frå eigedomsskatt i 2025. Dette er eigedomar som blir fritatt etter eskl. § 7a («Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten») og etter eskl. § 7b («Bygning som har historisk verdi»). Eigedomane gnr/bnr 109/19, 109/518 og 109/538, Devoldfabrikken, gis eit delvis fritak (50%) for eigedomsskatt i 2025. Det gis delvis frådrag på alle bygningane bortsett frå "Gamlegården", O.A Devold-vegen 12. Eigedomen er nyrestaurert med 7 utleigebudstader.
 - Det skal gis fritak for eigedomar iht. eigedomsskattelova § 7c for nye bustader. Fritaket skal gjelde i eit år etter at bustaden er ferdig. Fritak i 2025 gjeld for nye bustader som var ferdig i 2024. Kommunestyret delegerer vedtak i einskildsaker om fritak etter § 7c til formannskapet.

Innspel frå FrP som blir lagt ved budsjett- og økonomisaka til kommunestyret:

1. Det skal bli lagt fram reell kuttliste for alle sektorar til budsjettmøtet i kommunestyret.
2. Formannskapet skal sjå på sektorar med høgt vikarbruk for å avdekke og redusere vikarbruken.
3. Alle interkommunale samarbeid skal gjennomgåast og vurderast opp mot andre løysingar.

4. Kultureininga skal leggest inn under oppvekst.
5. Ansettelses- og investeringsstopp: nødvendige stillingar skal godkjennast av formannskapet.
6. Nyting av konsulent- og vikartenester skal synleggjerast i tertialrapporten.

05.12.2024 Kommunestyret

Ordførar minte om to e-postar frå politisk sekretariat som var utsendt etter møteinnkallinga. Desse gjaldt:

- Statsforvaltar sin høyringsuttale til budsjett og økonomiplan, e-post sendt fredag 29.11.
- Budsjettmessig effekt for Sula kommune av budsjettforlik mellom regjeringa og SV, e-post sendt i går ettermiddag.

Kommunedirektør orienterte. Viste bl.a. til e-post sendt 04.12. om at ein foreslår at auka i rammetilskot, som følgje av budsjettforliket mellom regjeringa og SV, blir innarbeida i budsjett og økonomiplan 2025 - 2028. Kommunedirektøren foreslår vidare at midlane blir brukt til å redusere budsjettert bruk av disposisjonsfond. Dette vil også medføre at avkastning frå fond i økonomiplanperioden ikkje blir redusert i like stor grad som budsjettert.

Ungdomsrådet kom med slik uttale til budsjett og økonomiplan:

"Ungdomsrådet har stor forståing for at den økonomiske situasjonen i kommunen no er vanskeleg å løyse, og at det må sparast pengar der ein kan. Rådet har stor tillit til og respekt for arbeidet som no er i gong.

Vi veit at alle delar av kommunen vil forsøke og verne om sitt, og det må også vi i ungdomsrådet gjere, på vegne av barn og ungdom i kommunen vår.

Derfor vil vi gjerne sette lys på og minne om at fritidstilbod og førebyggjande tiltak er i samsvar med kommunen sin strategi for heilskapleg innsats. Vi må ikkje gløyme at førebygging sparar kommunen for langt dyrare tiltak på eit seinare tidspunkt.

Vi meiner at det er eit minimum at kommunen vidarefører eksisterande tilbod til barn og unge, og at det ikkje blir redusert.

Spesielt vil vi framheve det tiltaket ungdomsskulen no har gjort med å opprette eit alternativt opplæringstilbod for dei som ikkje alltid klarar å tilpasse seg ein A4 skulekvardag. Dette ser vi på som eit prosjekt det er vel verdt å utvikle vidare. Det kan skape avgjerande positive ringverknader for elevar som etter kvart kjem ut i arbeid, og får ein meiningsfylt kvardag der dei bidreg til samfunnet."

Følgande hadde ordet under innleiande drøftingar: Jan Magnar Sandvik (SUL), Jim Arve Røssevoll (Ap), Øystein Båtnes (FrP), Elin Kilvik Skeide (KrF), Vibeke Bjørkavåg (H), Ronny Johan Juul (SV), Torstein Støylen (FrP), Øystein Båtnes (FrP), Trygve Holm (Ap), Ingvild Molvær De Iacovo (Ap), Karoline Antonie Slinning (Ap), Vibeke Bjørkavåg (H), Jan Magnar Sandvik (SUL), Vidar Hagerup (H), Nils Erik

Bjørkavåg (H), Olin Digernes Molvær (Ap), Trygve Holm (Ap), Øystein Båtnes (FrP), Jim Arve Røssevoll (Ap), Vibeke Bjørkavåg (H), Turid Humlen (H), Jan Magnar Sandvik (SUL), Vidar Hagerup (H), Åse P. Vegsund (KrF) og Øystein Båtnes (FrP).

Jim Arve Røssevoll (Ap):

1. Kommunedirektøren legg fram for kommunestyret eller delegerer til førebels utval ei sak som skal arbeide med, og utgreie modellar og iverksette tiltak med føremål å:
 - a. Styrke arbeidsmiljøet for dei tilsette i kommunen
 - b. Redusere sjukefråværet i sektorar der det ligg høgare enn snittet.
 - c. Alle nye stillingar skal lysast ut som heile faste stillingar, så sant at det ikkje er heilt spesielle tidsavgrensa grunnar til å ikkje gjere det.
 - d. Opprette intern vikarpool
 - e. Redusere vikar- og konsulentbruk innan helse og omsorg, noko som bør vere ein konsekvens av punkta ovanfor.
2. For å sikre rekruttering til sektorar det er vanskeleg å få tak i kvalifisert arbeidskraft, bør kommunen tilby lærlingar og studentar heile faste stillingar ved avslutta utdanning.
3. All politikargodtgjersle frysast på 2024-nivå ut kommunestyreperioden
4. Slutt på møtemat til alle politiske møter for utan kaffi og Te. Gruppene ordnar sjølv med mat til møta.
5. Juleavsluttinga med juletallerken bør ein fortsette med, men partigruppene / representantane betaler sjølv for maten / trekkast frå godtgjersla
6. Julegåver til kommunestyret avviklast.
7. I Regjeringa og SV si avtale om statsbudsjettet for 2025 ligg det inne midlar til auke bemanning i SFO. Auka bemanning i SFO er eit behov i Sula kommune. Sula Ap foreslår at desse midlane blir lagt inn med full heilårseffekt i 2026.

Innsparingar i punkt 3, 4, 5 og 6 kan brukast til å finansiere / delfinansiere arbeidet beskrive under punkt 1.

Øystein Båtnes (FrP):

Sula kommune er i ein pressa økonomisk situasjon, men å auke eigedomsskatten er ikkje løysinga. Sula er den kommunen i Møre og Romsdal med høgast sats på kommunale gebyrer, og etter den store investeringa i nytt reinseanlegg, ser det dessverre ut til at denne førsteplassen vil vedvare i mange år framover. Med gebyrauka som kjem innan VAR, så kan vi heller risikere fråflytting i staden for vekst i framtida, og auka eigedomsskatt vil forsterke dette. FrP har derfor sett på moglegheitene for å få ein berekraftig økonomi. Dette vil kanskje føre til omlegging, samenslåingar og kutt i stillingar/tenester for å tilpasse drift til budsjett. Utenom rammeoverføringane frå staten, har ikkje Sula andre inntekter enn skattar og avgifter frå innbyggjar og næringseigedomar. Sula er derfor ei fattig kommune med låge inntekter. Kommunen står no ved eit vegskilje med utarbeiding av ny samfunnsplan og arealplan. Skal Sula kommune legge til rette for fleire

arbeidsplassar og meir inntekt frå næringsaktivitet i kommuna, eller skal vi fortsatt vere ei bo og leve kommune med høg grad av pendling ut av kommuna. Dette blir det opp til oss politikarar å legge føringar for i dei neste åra.

Ei realisering av Sula Gondol kan gi kommunen fleire arbeidsplassar og legge til rette for auka handel. Sula blir og meir attraktiv for bedrifter som ønskja å etablere seg her. Å belaste innbyggjarane ytterligare økonomisk i ei dyrtid der folk og næringsliv slit med høge rekningar og raude tal i rekneskapen, ser vi på som feil resept og lite framtidsretta. Vi ser at nokre av einingane held budsjetta sine år etter år, medan andre har eit stort overforbruk. Dette er ikkje berekraftig for kommuna sin økonomi, og det er heller ikkje rettferdig at dei som tek ansvar og driftar nøysamt skal bli straffa med ytterlegare kutt, når andre ikkje maktar å drifte etter tildelte budsjetttrammer. Vi ser at med mindre justeringar i kommunedirektørens budsjettforslag er det ikkje behov for ei auke i eignedomsskatten i Sula kommune. Vi unngår då ei økonomisk meirbelastning av innbyggjarar og næringsliv på tampen av ei dyrtid med høge renter og prisnivå. Signala gitt av Noregs bank, regjering og storting tydar på eit vendepunkt i norsk økonomi frå og med fyrste kvartal 2025. KS har og komme med ei krystallklar bestilling til regjering og storting om eit løft i økonomien for norske kommunar som slit med å levere på lovpålagte oppgåver. Vi ser og vilje til auka tilskot for å handtere demografi utfordringane kommunane står ovanfor framover.

Eit av mandata for det nyoppretta utvalet for Livsløp og heilskapleg innsats skal, i samarbeid med formannskapet, vere å følgje budsjettreporteringane frå einingane tett, med kostnadskontroll. Utvalet skal og ta grep for å sikre forsvarleg drift og sikre meir politisk kontroll over budsjetta framover, og slik hjelpe einingane til å halde budsjetta sine, samt anbefale å sette inn strakstiltak for å halde kostnadane nede. På lengre sikt skal utvalet og sjå på moglegheitene for å effektivisere og legge grunnlaget for ein berekraftig økonomi i Sula kommune. Vi treng, i tett samarbeid med kommunedirektøren, å tenke nytt og snu alle steinar for å få til dette.

Vi tenker at ordtaket: Sette tæring etter næring, bør vere ein av premissleverandørane for budsjettet til Sula kommune. Men ein må ikkje gløyme dei politiske signala om ei lettare økonomisk bør for kommunane framover.

Kommentarar til budsjettjusteringar:

- **Forventning om auke i frie inntekter til kommunane.**

Det er gitt signal frå Noregs bank om lågare rente i første kvartal 2025. Lågare rente vil medføre at skatteinntektene startar å auke frå og med 2025 og auken vil ytterlegare forsterke seg i økonomiplanperioden. Vi forventar ytterlegare auke i dei frie inntektene til kommunane i revidert nasjonalbudsjett mai 2025. Det er valgår og regjeringa slit med dårleg oppslutning. Styrking av kommuneøkonomi har vore trekt fram som eit av satsingsområda for noverande regjering og budsjettpartner SV, noko som også har vore sterkt etterlyst av opposisjonen på Stortinget. Om det blir regjeringsskifte i 2025, er signala frå høgresida at kommuneøkonomien skal styrkast også i framtida. Dei nye prognosane frå KS etter budsjettforliket viser også at vi allereie er langt på veg til å dekke inn forventna auke i rammeoverføringane.

- **Innsparing organisasjon og utvikling.**

Generelle innsparingar. Fleire jobbar på tvers og handsamar fleire oppgåver, slå saman stillingar samt meir effektiv drift. Sjå på nødvendigheita av nye lisensar (IKT)

- **Kultur og oppvekst**

Sette kultursjef stilling vakant i budsjettperioden. Generell innsparing og effektivisering i barnehagesektoren. Sjå på moglegheiter for samordning blant einingane. (I budsjettforliket mellom regjeringa og SV gir regjeringa 550 millionar til styrking av bemanning SFO og 550 millionar til styrket bemanning i barnehagane.)

- **Helse og mestring.**

Få kontroll på bruken av vikarbyrå. Opprette vikarpool og få på plass fleire i 100% stillinger. Bli betre på rekruttering, og halde på dei tilsette. Betre kontroll på tidsbruk og få ned betalt overtid. (Avspasering) Sjå på moglegheiter for samordning blant einingane.

- **Samfunn**

Generell innsparing og effektivisering. Sjå på moglegheiter for samordning blant einingane. Planavdelinga er i tillegg ferdig med reguleringsarbeid i forbindelse med gondol planane på Sulafjellet. Dette vil legge til rette for meir fakturerbart arbeid.

Generelt for alle einingar: Vurdere om stillingar som blir vakant grunnet normal avgang skal avvikles eller setjast midlertidig vakante. Formannskapet skal godkjenne nødvendigheten av stillingar.

Økonomiplan investering:

- **Generelle investeringar**

Mindre justeringar og forskyvningar på nokre nokre mindre tiltak, samt å utsetje tenestесenter / helsehus med 2 år. (Planleggingsmidlar frå 2027. Utrede privat / offentleg samarbeid.)

Sjå kommentarer på excel-ark.

- **Investeringar utan momskompensasjon**

Vi har lagt inn ei samla inntekt frå sal av Fiskerstrand og Måseide skule på 3 millionar millionar. Dette er eit lågt anslag.

Økonomiplan drift:

BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN	BUDSJETT 2025	ØK.PLAN 2026	ØK.PLAN 2027	ØK.PLAN 2028	KOMMENTAR
FRIE INNTEKTER (SKATT OG RAMMETILSKOT)	-750 500 000	-772 600 000	-775 600 000	-778 600 000	
Økt rammeoverføring/skatteinntekt	-5 000 000	-10 000 000	-15 000 000	-20 000 000	
FRIE INNTEKTER ETTER ENDRING	-755 500 000	-782 600 000	-790 600 000	-798 600 000	
ANDRE STATSTILSKOT, PREMIEAVVIK PENSJON, FINANSPOSTER	39 432 682	56 840 594	66 465 952	72 451 090	
ORGANISASJON OG UTVIKLING. FORSLAG KOMMUNEDIREKTØR	111 926 724	111 626 724	111 626 724	111 626 724	
Generell innsparing, lisenser, abonnement, stillingsreduksjon	-1 000 000	-3 000 000	-5 000 000	-6 000 000	
ORGANISASJON OG UTVIKLING ETTER ENDRING	110 926 724	108 626 724	106 626 724	105 626 724	
KULTUR OG OPPVEKST. FORSLAG KOMMUNEDIREKTØR	342 372 703	342 372 703	342 372 703	342 372 703	
Stillingsreduksjon kultur	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	
Innsparing barnehage	-1 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	
KULTUR OG OPPVEKST ETTER ENDRING	340 372 703	339 372 703	339 372 703	339 372 703	
HELSE OG MESTRING. FORSLAG KOMMUNEDIREKTØR	288 903 888	291 903 888	294 903 888	297 903 888	
Generell innsparing, vikartenester	-2 000 000	-4 000 000	-6 000 000	-6 000 000	
HELSE OG MESTRING ETTER ENDRING	286 903 888	287 903 888	288 903 888	291 903 888	
SAMFUNN (TEKNISK SEKTOR). FORSLAG KOMMUNEDIREKTØR	35 340 422	34 840 422	34 840 422	34 840 422	
Generell innsparing	-1 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	
SAMFUNN ETTER ENDRING	34 340 422	32 840 422	32 840 422	32 840 422	
VAR. FORSLAG KOMMUNEDIREKTØR	-26 361 000	-34 362 835	-43 590 378	-50 000 154	
POLITISK STYRING. FORSLAG KOMMUNEDIREKTØR	6 141 425	5 611 425	6 141 425	5 611 425	
POLITISK STYRING ETTER ENDRING	6 141 425	5 611 425	6 141 425	5 611 425	
EIGEDOMSSKATT	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	Legg inn promille i tabell
ENDRING RENTER/AVDRAG ETTER ENDRING INVESTERING	-166 478	-699 075	-800 088	-1 892 780	Fra ark "investering"
ANDRE ENDRINGER					
SUM ANDRE ENDRINGER	0	0	0	0	
ENDRING AVKASTNING FRA FONDSPLASSERINGER		83 352	221 780	663 949	Påvirkes av endring disp.fond
DISPOSISJONSFOND	BUDSJETT 2025	ØK.PLAN 2026	ØK.PLAN 2027	ØK.PLAN 2028	AKKUMULERT
BRUK AV DISP.FOND I FORSLAG KOMMUNEDIREKTØR	23 256 844	232 921	-10 839 264	-11 793 902	856 599
BRUK AV DISP.FOND ETTER ENDRINGSFORSLAG	24 090 367	1 617 198	-6 417 572	-14 022 733	5 267 260
DIFFERANSE	833 523	1 384 277	4 421 692	-2 228 831	4 410 661
DISPOSISJONSFOND (estimat 2024: 86.443.610kr)	63 186 766	62 953 845	73 793 109	85 587 011	
DISPOSISJONSFOND ETTER ENDRINGSFORSLAG	62 353 244	60 736 045	67 153 617	81 176 350	
DIFFERANSE	-833 523	-2 217 800	-6 639 492	-4 410 661	

Økonomiplan investering:

Investeringar i budsjettforslag	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	Kommentar
IKT. Felles IKT investeringar	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	18 120	204 760	381 088	557 024	Generell innsparing
Kyrkje. Rammeløyving investeringar	500 000	500 000	500 000	500 000	11 325	44 642	74 280	106 440	
Eigedom. Rammeløyve mindre investering bygg	3 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	54 360	239 360	355 376	481 856	
Bilar	1 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	22 650	174 600	429 480	685 920	Innsparing 2025, gjenbruk
Tiltak for å redusere særleg farleg skuleveg	2 000 000	4 000 000	4 000 000	2 000 000	36 240	159 360	331 152	486 848	
Tenesteseneter (helsethus)			1 000 000	1 000 000	0	0	13 280	59 840	Utsatt tiltak
Barnehage		500 000			0	7 460	23 280	22 948	
Barne og avlastningsbustad (forprosjekt)		500 000			0	7 460	23 280	22 948	Utsatt tiltak
ROP leiligheter herunder nødleilighet (forprosjekt.)		500 000			0	7 460	23 280	22 948	Utsatt tiltak
Eigedom. Utfasing av lyskilder etter påbud	1 000 000	1 000 000	2 000 000	2 000 000	18 120	124 760	237 024	444 832	Omfordeling av utgifter
Vasset Borettslag, totalramme (skal selgast)	40 000 000	18 300 000			0	0	0	0	
Sula Sokn - felles minnesmerke til navna minnelund	500 000				11 325	31 150	28 685	28 270	
Oppgradering i Stadsnesvegen 19 A (Nordeabygget)	500 000				9 060	24 920	22 948	22 616	
Utstyr til storkjøkken på Sulatunet	1 200 000				21 744	131 808	124 685	121 498	
Utstyr omsorgsdrift Sulatunet	300 000				5 436	32 952	31 171	30 374	
Kostnad ifbm sal av Fiskerstrand skule	300 000				0	0	0	0	
Kostnad ifbm sal av Måseide skule	300 000				0	0	0	0	
Salen Pumpestasjon			3 620 000		0	0	60 092	210 684	
Rammeløyving vatn	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	90 600	323 800	528 680	754 840	
Rammeløyving avløp	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	226 500	809 500	1 321 700	1 887 100	
Nytt avløpsrenseanlegg	100 700 000	171 200 000	131 800 000	13 400 000	2 280 855	9 466 490	17 928 879	23 408 522	
SUM etter endringar	166 300 000	215 500 000	161 920 000	37 900 000	2 806 335	11 790 482	21 938 360	29 355 508	
SUM i kommunedirektør sitt budsjettforslag	171 300 000	216 500 000	165 920 000	115 900 000	2 904 863	12 302 657	22 566 338	31 078 668	
Differanse	-5 000 000	-1 000 000	-4 000 000	-78 000 000	-98 528	-512 175	-627 978	-1 723 160	

Investeringer utan momskompensasjon (40 år)	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	Kommentar
Sal av Fiskerstrand og Måseide skule	-3 000 000				-67 950	-186 900	-172 110	-169 620	
					0	0	0	0	
					0	0	0	0	
SUM	-3 000 000	0	0	0	-67 950	-186 900	-172 110	-169 620	
SUM ENDRING	-8 000 000	-1 000 000	-4 000 000	-78 000 000	-166 478	-699 075	-800 088	-1 892 780	

Vibeke Bjørkavåg (H):

Fellesforslag frå Høgre og KrF:

- Redusere driften med 6 mill i 2025 og ytterligere reduksjon med 6 mill i året i økonomiperioden
 - Fordeling blir henholdsvis 2,5 mill i oppvekst/kultur og 2,5 mill i helse, og 0,5 i hhv organisasjon og utvikling og teknisk (samfunn).
- Justere ned eiendomsskatten fra kommunedirektøren sitt forslag fra 23,2 mill til 18 mill, likevel ei auke i inntekt frå 2024, då den var sett til 14,5 mill.

Investeringer foreslår vi:

- (linje 13 bilar) å redusere frå 2,75 til 1 mill.
- Tenesteesenter (helsehus) lar vi stå.

Økonomiplan drift:

ANDRE ENDRINGER					
Innsparing drift (ramme innsparing, primært ikke lovpålagte)	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000	
SUM ANDRE ENDRINGER	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000	
ENDRING AVKASTNING FRA FONDSPLASSERINGER			-3 964	571 612	2 406 045 Påvirkes av endring disp.fond
DISPOSISJONSFOND	BUDSJETT 2025	ØK.PLAN 2026	ØK.PLAN 2027	ØK.PLAN 2028	AKKUMULERT
BRUK AV DISP.FOND I FORSLAG KOMMUNEDIREKTØR	23 256 844	232 921	-10 839 264	-11 793 902	856 599
BRUK AV DISP.FOND ETTER ENDRINGSFORSLAG	23 217 207	5 988 682	7 505 058	8 390 663	45 101 610
DIFFERANSE	-39 637	5 755 761	18 344 322	20 184 564	44 245 010
DISPOSISJONSFOND (estimat 2024: 86.443.610kr)	63 186 766	62 953 845	73 793 109	85 587 011	
DISPOSISJONSFOND ETTER ENDRINGSFORSLAG	63 226 404	57 237 721	49 732 663	41 342 000	
DIFFERANSE	39 637	-5 716 124	-24 060 446	-44 245 010	

Økonomiplan investering:

Investeringar i budsjettforslag	Investeringer				Drift				Kommentar
	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	
IKT. Felles IKT investeringar	1 250 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	22 650	252 220	426 400	601 008	
Kyrkje. Rammeløyving investeringar	500 000	500 000	500 000	500 000	11 325	44 642	74 280	106 440	
Eigedom. Rammeløyve mindre investering bygg	3 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	54 360	239 360	355 376	481 856	
Bilar	1 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	22 650	174 600	429 480	685 920	går ned fra 2750 til 1,0
Tiltak for å redusere særleg farleg skuleveg	2 000 000	4 000 000	4 000 000	2 000 000	36 240	159 360	331 152	486 848	
Tenesteesenter (helsehus)	1 000 000	1 000 000	6 000 000	80 000 000	18 120	64 760	172 136	1 432 888	la stå krF

Avstemming:

Stemte først over kommunedirektøren sitt forslag som fall med 9 stemmer (Ap, SV, V) mot 20 stemmer.

Stemte deretter over forslaget frå Ap:

1. Samrøystes vedtatt.
2. Samrøystes vedtatt.
3. Forslaget vart vedtatt med 16 stemmer (Ap, KrF, SV, V, Alexander Rudi Sunde, Ronny Blomvik, Torstein Støylen, Martin Nikolai Skår og Morten Erling Strandman Skår (alle FrP)) mot 13 stemmer.

4. Forslaget fall med 14 stemmer (Ap, SUL, SV, Alexander Rudi Sunde, Martin Nikolai Skår, Morten Erling Strandman Skår (alle tre FrP) og Elin Kilvik Skeide (KrF) mot 15 stemmer.
5. Forslaget vart trekt.
6. Forslaget vart samrøystes vedtatt.
7. Forslaget fall med 11 (AP, SUL, SV og V) mot 18 stemmer (H, FrP og KrF).

Fellesforslag: FrP, H, KrF, Sulalista:

6 mill i kutt, fordelt:

- 2,5 mill på oppvekst
- 2,5 mill på helse
- 0,5 mill på teknisk
- 0,5 mill i organisasjon

Dialog og involvering politisk (levetårsutvalet) før utlysning av nye stillingar. Gjeld administrative stillingar.

Utsette auke i eigedomsskatt til 2026, dvs fortsatt 1 promille i 2025.

Vidare skal den stå flatt på 2 promille i 2026, 2027 og 2028.

(Dette forslaget er basert på H og KrF sitt excel-ark. Promille fell, rest som før.)

Ved avstemming vart dette forslaget vedtatt med 20 mot 9 stemmer (Ap, SV og V).

Dei punkta frå Ap sitt forslag som fekk fleirtal i første runde vart samrøystes vedtatt.

- **K107/24 Vedtak:**

Formannskapet si innstilling med slike endringar:

1. 6 mill i kutt, fordelt:
 - a. 2,5 mill på oppvekst
 - b. 2,5 mill på helse
 - c. 0,5 mill på teknisk
 - d. 0,5 mill i organisasjon
2. Dialog og involvering politisk (levetårsutvalet) før utlysning av nye stillingar. Gjeld administrative stillingar.
3. Utsette auke i eigedomsskatt til 2026, dvs fortsatt 1 promille i 2025. Vidare skal den stå flatt på 2 promille i 2026, 2027 og 2028.
4. Kommunedirektøren legg fram for kommunestyret eller delegerer til førebels utval ei sak som skal arbeide med, og utgreie modellar og iverksette tiltak med føremål å:
 - a. Styrke arbeidsmiljøet for dei tilsette i kommunen
 - b. Redusere sjukefråværet i sektorar der det ligg høgare enn snittet.
 - c. Alle nye stillingar skal lysast ut som heile faste stillingar, så sant at det ikkje er heilt spesielle tidsavgrensa grunnar til å ikkje gjere det.
 - d. Opprette intern vikarpool

- e. Redusere vikar- og konsulentbruk innan helse og omsorg, noko som bør vere ein konsekvens av punkta ovanfor.
- 5. For å sikre rekruttering til sektorar det er vanskeleg å få tak i kvalifisert arbeidskraft, bør kommunen tilby lærlingar og studentar heile faste stillingar ved avslutta utdanning.
- 6. All politikargodtgjersle frysast på 2024-nivå ut kommunestyreperioden
- 7. Julegåver til kommunestyret avviklast.

Innsparingar i punkt 6 og 7 kan brukast til å finansiere / delfinansiere arbeidet beskrive under punkt 4.

Bakgrunn for saka:

Etter [kommunelova § 14-3](#) skal «økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året skal vedtas før årsskiftet.»

Viser elles til vedlagte sak frå formannskapet og behandlinga i møte 19.11.24. I denne saka ligg også behandlinga av budsjett og økonomiplan i administrasjonsutvalet 19.11., eldrerådet 20.11., ungdomsrådet 21.11. og råd for likestilling av personar med funksjonsnedsetting 25.11.

Saksopplysninger:

Formannskapet sitt forslag til budsjett og økonomiplan, jf vedtak i F-sak 108/24, ligg no ute til høyring i perioden 20.11. - 04.12., ref krav i kommunelova § 14-3. Det har vore mogleg å gjere seg kjent med forslaget via kommunen si heimeside og fysiske dokument i innbyggartorget.

Sekretariatet har pr 27.11. mottatt eitt høyringsinnspel, frå Fagforbundet i Sula. Evt fleire innspel kan bli ettersendt, alternativt lagt fram for kommunestyret den 05.12. dersom dei kjem inn tett før møtet.

Tittel	Dok.ID
Budsjett og økonomiplan 2025-2028	748181
Budsjett og økonomiplan 2025-2028. Kommunedirektøren sitt forslag per 07.11.2024	748182
Vedleggshefte til budsjett og økonomiplan 2025-2028	748183
Eigedomer fritatt frå eigedomsskatt for 2025 etter eskl §7a og §7b	748184
uttale budsjett	748185